

et

Euroopa Liit
Regionaalpoliitika

info regio

| Nr 15 | Detsember 2004 |

panorama

Ühtekuuluvusfond

ja riskiennetus

Kokkuvõte

Ühtekuuluvusfond ja riskiennetus

Liit loob ühtekuuluvustunde

Pärast 2002. aasta suve dramaatilisi üleujutusi asutas Euroopa Liit ühtekuuluvusfondi eesmärgiga osutada rahalist ühtekuuluvust liikmesriikide ja kandidaatriikidega, kes on langenud erakordsete loodusõnnetuste ohvriks.

Ühtekuuluvusfond Saksi liidumaal (Saksamaa) – Kiire ja tõhus vastus 2002. aasta augusti üleujutustele

Saksimaa kiire taastumine 2002. aasta augusti üleujutuste laastavast mõjust on iseäranis hea näide Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi peamiste eesmärkide teostamisest, võimaldades tehniliste ja sotsiaalsete infrastruktuuride võimalikult kiiret taastamist loodusõnnetuse järel.

Kohapealne kogemus: Tšehhi Vabariik

ELÜFi tegevus: Malta, Prantsusmaa, Austria, Hispaania

Kohapealne kogemus: Portugal

Reportaaž: Prantsusmaa – Gardi päästmas

Tõsistest üleujutustest kaks korda räsitud Gardi departemang kasutas Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi tuge laiaulatuslike taastamistööde läbiviimiseks ning infrastruktuuriliste, sotsiaalhariduslike ja sanitaarteenuste ülesehitamiseks, aga ka piirkonna kindlustamiseks ning riski ennetamiseks tulevikus. Kokku rakendati 115 projekti, mis viidi ettenähtud tähtaegadest kinni pidades eeskujulikult lõpule. Külaskäik ELÜFi teerajajate juurde.

Kohapealne kogemus: Itaalia

Riskiennetus, struktuurifondide prioriteet aastateks 2007–2013

Euroopa Liidu tasandil tuleb riskidele läheneda mitmekülgset ja terviklikult.

INTERREGi tegevus: Madalmaad, Atlandi piirkond, Põhjameri, Alpi ruum

3

10

12

13

14

15

18

19

21

Fotod (lk): CEDRE (1, 21), projekti elluvijad (3, 4, 17), Préfecture de Provence-Alpes-Côte d'Azur (6, 13), European Space Agency (5), Istituto Nazionale di Fisica Nucleare (7), AEIDL (7, 16), Ministerstvo financí (7, 12) Dipartimento della protezione civile (8, 18), Sächsische Staatskanzlei (10), Malta's Planning & Priorities Co-ordination Division (13), Österreichisches Bundesministerium für Inneres (13), Parque Nacional marítimo-terrestre de las islas atlánticas de Galicia (13), Câmara Municipal de Monchique (14), Institution Maintenon (15), Rijkswaterstaat-Directie Oost Nederland (19), Bulgarian Ministry of Energy and Energy Resources (20), IRMA (21), Interreg IIIB North Sea Programme Secretariat (21), Università degli Studi di Trieste (21).

Kaas: Mere puhastamine naftatankerilt "Prestige" merre voolanud naftast.

Vastutav toimetaja: Thierry Daman, Euroopa Komisjon, regionaalpoliitika peadirektoraat.

Infobülletään trükitakse taaskasutatud paberile inglise ja prantsuse keeles.

Dokument on kättesaadav Euroopa Liidu 19 keeles:
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_fr.htm.

Väljaande tekstid pole õiguslikult siduvad.

Liit loob ühtekuuluvustunde

Johannes Wachter⁽¹⁾

Solidaarsuskett 2002. aasta Saksamaa üleujutuste ajal

Pärast 2002. aasta suve dramaatilisi üleujutusi asutas Euroopa Liit ühtekuuluvusfondi eesmärgiga osutada rahalist ühtekuuluvust liikmesriikide ja kandidaatriikidega, kes on langenud erakordsete loodusõnnetuste ohvriks.

2002. aasta suvel kannatas Kesk-Euroopa enneolematult laialdaste üleujutuste all, mis lõhkusid mitmete regioo- nide sotsiaalmajanduslikke infrastruktuure ning kahjus- tasid kultuuri- ja looduspärandit. Otseste kahjude ko- gusummaks Austrias, Tšehhis ja Saksamaal, mõned nä- dalad hiljem ka Lõuna-Prantsusmaal, hinnati üle 15 miljardi euro.

Kahjukannatanud riikide juhtide vahel 18. augustil 2002. aastal toimunud nn üleujutuskohutumisel avaldasid Euroo- pa Liidu Nõukogu eesistujamaa Taani ja Euroopa Ko- misjon ühiselt veendumust, et katastroofi jälgede likvidee- rimist ei tohi jätta ainuüksi kannatanud riikide kanda, vaid

tuleb tingimata toimida Euroopa Liidu ühtekuuluvuse egii- di all. Kaks nädalat hiljem tegi komisjon oma pöördumises ettepaneku luua suurõnnetusejärgsete taastamistööde toe- tamiseks uus mehhanism, mis võimaldaks kiiresti hankida rahalisi vahendeid⁽²⁾. Toetus laieneks liikmesriikidele ja liitumisläbirääkimisi pidavatele kandidaatriikidele.

Euroopa Parlament ja liikmesriigid kinnitasid üksmeelselt oma toetust ideele ning soovisid selle kiiret teostamist, et rahalisi vahendeid oleks võimalik eraldada juba enne 2002. aasta lõppu.

Nõukogu määrus ELÜFi asutamiseks

Rekordiliselt lühikese aja jooksul – vähem kui kolm nädalat pärast pöördumise avaldamist – esitas komisjon oma et- tepaneku Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi (ELÜF) loo- mise kohta⁽³⁾.

⁽¹⁾ Haldusjuht, Euroopa Komisjon, regionaalpoliitika peadirektoraat. Käesolev artikkel põhineb komisjoni aruandel „Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond – Aastaaruanne 2002–2003 ja uue vahendi rakendamisel aasta jooksul saadud kogemused“, KOM(2004) 397 (lõplik), 26.05.2004.

⁽²⁾ Komisjoni pöördumine Euroopa Parlamendi ja nõukogu poole – Ühenduse vastus üleujutustele Austrias, Saksamaal ja mitmes kandidaatriigis – Vastas- tikuse toetamise algatus, KOM(2002) 481 (lõplik).

⁽³⁾ Nõukogu määruseprojekt, millega asutatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond, KOM(2002) 514 (lõplik), 18.09.2002.

Saksamaa, suvi 2002: kui Elbe väljus oma süngist...

Nõukogu asus kohe ettepanekut arutama ning leidis kaks olulist murekohta: ühest küljest soov kiiresti vastu võtta ja ellu viia uus vahend, ning teisest küljest vajadus luua tagatised, mis väldiksid selle sagedast kasutamist, kuna vahend on mõeldud abiks vaid viimases hädas. Seetõttu oli komisjoni ettepanek teatud punktides tunduvalt lühem.

11. novembril 2002. aastal võttis nõukogu vastu uue määruse ⁽⁴⁾. Selle peamised punktid on järgnevad.

- > Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi rakendatakse peamiselt laiaulatuslike loodusõnnetuste puhul ning sellest on õigus abi saada liikmesriikidel ning kandidaatriikidel, kellega peetakse liitumisläbirääkimisi. Komisjoni esialgne ettepanek hõlmas nii tehnoloogilisi kui ka keskkonnakatastroofide, kuid soov mitte sattuda vastuolule põhimõttega, et saastaja maksab, ning vajadus vältida süüdi oleva poole vabanemist juriidilisest vastutusest tekitatud kahju eest tingis kohaldamisala piiramist.
- > Katastroof on igasugune suurõnnetus, mis vähemalt ühes asjaomases riigis tekitab kahju, mille suurus vastavalt 2002. aasta hindadele on üle kolme miljardi euro või üle 0,6% riigi rahvamajanduse kogutulust (esialgu pakus komisjon läveks 1 miljardi ja 0,5% SKTst). Topeltkriteerium lubab arvestada vastava riigi suhtelist rikkust ja majandusvõimsust (vt tabelit riikide tegelike absoluutse-

te kompensatsioonipiiride kohta). Siinkohal tuleb märkida, et komisjon võtab arvesse üksnes otsesed kahjud. Arvestamata jäetakse kaudsed kahjud, mis tulenevad sisetuleku ja tootmismahu vähenemisest ning mille hindamiseks pole ühtset, üldtunnustatud meetodit.

- > Erandjuhul on võimalik eraldada fondist rahasid katastroofide puhul, mis ei ületa kahjudele määratud künnist:
 1. Juhul kui suure ulatusega katastroof ühes riigis mõjustab ka naaberriiki (milline ka poleks kahjude ulatus selles).
 2. Piirkondlikud, nn erandlikud katastroofid, mis on allutatud eriti rangetele kriteeriumitele (vt allpool). Sellised erandlikud katastroofid on seaduses siiski selgelt määratletud ning komisjonil on kohustus kontrollida vastavaid taotlusi suurima rangusega. Lisaettevaatusabinõuna on komisjon piiritletud selliste toetustena aastas välja jagatava summa 75 miljoni euroga.
- > Abi saamise taotluse peab komisjonile esitama mõjustatud riigi valitsus (mitte regionaalsed ega kohalikud võimuorganid) hiljemalt kümme nädalat pärast katastroofi tekitatud esimest kahju.

⁽⁴⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 2012/2002, EÜT L 311, 11.11.2002.

- > Fondi varade kasutamine on lubatud vaid avaliku sektori kulude katmiseks ning nendega tohib rahastada ainult järgmisi hädaabitoetusi:
 - a) infrastruktuuride töökorda seadmine (energeetika, veevarustus, transport jne, aga ka tervishoiu- ja haridusteenused);
 - b) hädamajutus ja päästetööd;
 - c) kaitseinfrastruktuuride kindlustamine ja kultuuri-pärandi kaitse;
 - d) katastroofi piirkondade, sealhulgas looduslike alade puhastamine.
- > Välja on arvatud kindlustatud ja kindlustatavad kahjud ning puhtalt ennetusabinõud. "Mitte-kindlustatavuse" mõiste viidi määramisse sisse peamiselt seetõttu, et mitte sattuda vastuollu põhimõttega, et saastaja maksab, ja seoses kohustusega võtta tarvitusele piisavalt ennetusabinõusid. Seetõttu ei anta toetust erasektori, kaasa arvatud ettevõtete kahjude korvamiseks. Riigivara, mida enamik riike ei kindlusta, laieneb toetus siiski üldnimetatud tingimustel.
- > ELÜF peab olema võimalikult vähe bürokratiseerunud. Seepärast ei ole vastupidiselt struktuurifondidele ette nähtud ei kavandamist, kaasrahastamist ega üksikasjalist järelevalvet ja aruandlusmehhanismi. Toetuse kasutamine, kaasa arvatud projektide valimine, on jäetud tervenisti abisaajariigi ülesandeks. Ometi nägi komisjon ette toetust saanud piirkondade külastamist, et abisaajad võiksid vajadusel nõu küsida, komisjon aga kontrollida,

kas toetust kasutatakse adekvaatselt ja kas selle ära kasutamine ühe aasta jooksul on tõenäoline.

- > Komisjon ja abisaajariik sõlmivad toetuse määramise otsuse rakendamist käsitleva kokkuleppe, millega reguleeritakse miinimumnõuded vastutuse jaotamise, rahalise kontrolli jne üle ning mis määratleb toetust saavate projektide tüübid. Pärast kokkuleppe sõlmimist eraldab komisjon toetuse kogu summas, ning abisaajariigil on selle kasutamiseks aega üks aasta. Seda aega ei pikendata.
- > Hiljemalt kuus kuud pärast ühe aasta möödumist toetuse väljamaksmise kuupäevast esitab abisaajariik komisjonile toetuse kasutamise aruande, milles tõestab, et toetus kasutati ettenähtud otstarbel. Kasutamata jäänud või valesi paigutatud toetuse osa makstakse tagasi. Seeläbi loeb komisjon asja lõppenuks.

Suurkatastroofide kahjukünnised riikide kaupa 2004. aastal

Riik	Lävi (miljonit EUR)	Riik	Lävi (miljonit EUR)
Belgia	1 596,775	Ühendkuningriik	3 066,255
Taani	1 083,705	Bulgaaria	99,563
Saksamaa	3 066,255	Küpros	63,803
Kreeka	849,027	Tšehhi Vabariik	424,259
Hispaania	3 066,255	Eesti	38,082
Prantsusmaa	3 066,255	Ungari	373,017
Iirimaa	634,065	Leedu	87,039
Itaalia	3 066,255	Läti	55,426
Luksemburg	116,321	Malta	25,119
Madalmaad	2 658,006	Poola	1 212,140
Austria	1 273,720	Rumeenia	289,248
Portugal	757,625	Sloveenia	132,975
Soome	837,714	Slovakkia	152,626
Rootsi	1 518,971		

2004. aasta kahjukünnised vastavad 0,6% SKT-le (2002. aasta seisuga), maksimaalselt 3 miljardit eurot 2002. aasta kursi järgi (3,066255 miljardit eurot).

Ühtekuuluvustoetus

Ühtekuuluvusfondi asutamine tõstas sobiva rahastamisviisi leidmise küsimuse. Kuna liidu eelarve ei taga 2002.–2006. aasta finantsperspektiivide raames piisavate ressursside kättesaadavust, otsustati ELÜFi varad hankida väljastpoolt üldelarvet ning täiendada seda "värskete" lisaressurssidega. Eelarvete tehniliselt oli see võimalik vaid tänu uue "soodusvahendi" loomisele ning nõukogu, parlamendi ja komisjoni vahelise eelarvedistsipliini kokkuleppe läbiviitamisele. Selle alusel võib fond eraldada toetusi aastas kogusummas kuni üks miljard eurot. Samas eraldatakse tegelikult iga juhtumi puhul vaid vajalikuks hinnatud summa ning kasutamata ressursse ei kanta üle järgmisse finantsaastas.

Satelliitfoto 2003. aasta tulekahjust Portugalis ja Hispaanias

See tähendab, et komisjon ei saa teha üksinda otsust ELÜFi toetuse eraldamise kohta. Tegelikult tohib komisjon pärast taotluse põhjalikku läbivaatamist teha ainult ettepaneku toetuse eraldamise kohta, misjärel järgitakse ettenähtud korda, et kiita heaks vajalikuks hinnatud lisasummat sisaldav eelarvemuudatus. Komisjon tohib toetuse eraldada alles pärast nõusoleku saamist nõukogult ja parlamendilt.

Ehkki kord tundub keeruline ja aeganõudev, lähendab see ometi parlamenti ja nõukogu olukordades, mil Euroopalt oodatakse ühtekuuluvust.

Toetuse suurus

Nõukogu määrus ei sisalda täpseid juhiseid eraldatava toetussumma määramiseks. Siiski sisaldab see teatud nõudeid, eriti vajadust käsitleda kõiki taotlusi võrdselt. Lisaks võttis komisjon läbipaistvuse, ühtekuuluvuse ja subsidiaarsuse põhimõtete järgimiseks vastu progresseeruva kaheosalise süsteemi: madalam toetussumma (2,5%) eraldatakse "suurkatastroofi" künnisest allapoole jäävate kahjude kompenseerimiseks, millele lisandub suurem summa (6%) künnist ületavate kahjude kompenseerimiseks. Sama meetodit kasutatakse erandlike piirkondlike katastroofide puhul, mille kahju ei küüni künniseni. Sellistel juhtudel katab eraldatav toetus 2,5% kõigist otsestest kahjudest.

Katastroofide puhul lubab see meetod ühe aasta jooksul eraldada erineva majandusvõimsusega riikides mitu erineva ulatusega toetust. Suurõnnetuste puhul on abi suurus ka märgatavalt suurem, varieerudes vastavalt kahjukannatanud riigi võimalustele taastada olukord oma vahenditega.

Prantsusmaa: koristustööd pärast 2003. aasta detsembri Rhône'i üleujutust

Määruse kohaldamine

Kuni 2004. aasta septembrini on komisjon võrdlemisi üllatuslikult saanud 17 ühtekuuluvusfondi toetuse taotlust (vt tabelit).

Ainult viis neist võeti vastu suurkatastroofi kategoorias (kahjustused ületasid künnise): üleujutused Austrias, Saksamaal ja Tšehhis 2002. aastal, metsatulekahjud Portugalis ning tormid ja üleujutused Maltal 2003. aastal. Kreeka taotlus talviste tormide tekitatud kahjude kohta ei vastanud komisjoni hinnangul kriteeriumitele. Üks taotlus – Hispaania 2003. aasta metsatulekahjude kohta – võeti vastu nn naaberriigi katastroofi kategoorias. Enamik taotlusi (10) kuuluvad nn piirkondli-

ELÜFi toetusetaotlused (november 2002 – september 2004)

	Riik	Õnnetuse liik	Ulatus	Eraldatud abi (miljonit EUR)
2002	Austria	Üleujutused	Suur	134
	Tšehhi Vabariik	Üleujutused	Suur	129
	Prantsusmaa	Üleujutused (Gard)	Regionaalne	21
	Saksamaa	Üleujutused	Suur	444
2003	Hispaania	Naftaleke („Prestige“)	Regionaalne	8,626
	Itaalia	Maavärin (Molise–Apulia)	Regionaalne	30,826
	Itaalia	Vulkaanipurse (Etna)	Regionaalne	16,798
	Itaalia	Üleujutused (Põhja-Itaalia)		Tagasi lükatud
	Kreeka	Talvised tormid		Tagasi lükatud
	Portugal	Metsatulekahjud	Suur	48,539
	Prantsusmaa	Metsatulekahjud (Lõuna-Prantsusmaa)		Tagasi lükatud
	Hispaania	Metsatulekahjud (Portugali piiriala)	Naaberriigis	1,331
	Malta	Üleujutused	Suur	0,961
	Itaalia	Üleujutused (Friuli – Venezia Giulia)		Tagasi lükatud
2004	Prantsusmaa	Üleujutused	Regionaalne	19,625
	Hispaania	Üleujutused (Malaga)		Tagasi lükatud
	Hispaania	Metsatulekahjud		Arutlusel
Antud abi kokku:				854,706

ke katastroofide kategooriasse. Üksainus katastroof – naftatankeri “Prestige” karilesõit – ei olnud loodusjõudude põhjustatud.

Taotluste uurimine näitas, et määruse teatud põhimõistete rakendamiseks praktikas on vaja neid tõlgendada. 2004. aastal avaldatud aruandes ⁽⁵⁾ toob komisjon välja tekkinud probleemid ja kirjeldab meetodit, mis töötati välja taotluste võrdseks ja järjepidevaks läbivaatamiseks.

Itaalia: Etna purskab 2002. aasta sügisel

Üldjuhul on raskused seotud taotlustega eraldada fondist erakorralist toetust erandliku piirkondliku katastroofi puhul, millele on seatud kolm tingimust: 1) katastroof peab oma põhiolemuselt olema looduslik; 2) see peab puudutama regiooni elanikkonna enamust; 3) selle tõsised ja püsivad tagajärjed regiooni elanikkonna elutingimustele ja majanduslikule stabiilsusele on tõestatavad.

Lisaks toonitab määrus vajadust pöörata erilist tähelepanu kõrvalistele ja eraldatud piirkondadele.

Need kriteeriumid põhjustavad teatud probleeme. Toetust taotleb riik peab esitama täpsed andmed kahjukannatanud regiooni ja selle elanikkonna kohta. Riik peab tõendama, et vähemalt 50%-le elanikest on katastroof põhjustanud isiklikke kaotusi või tõsist majanduslikku kahju. Kuigi pole vaja järgida haldusjaotust (piir enamasti katastroofe ei pea), peab kahjukannatanud piirkond olema siiski sidus. Arvesse ei võeta geograafiliselt laialipillutud katastroofide kokkuliitmist. Veel peab ELÜFi loomise põhimõtet arvestades kahjustatud piirkonna või elanikkonna tähtsus olema riiklikul tasandil suur, mis välistab puhtalt kohalikud katastroofid, mis ei mõjuta märkimisväärselt majanduslikku stabiilsust. Tõestada tuleb elutingimuste halvenemine, näiteks pikaajaline vajadus hädamajutuse järele, normaalseks eluks vajalike infrastruktuuride (vesi, energia, transpordi põhiinfrastruktuurid, telekommunikatsioon jne) jätkuv kättesaamatus ning pidev oht tervisele. Kõik see peaks eeldatavalt kestma peaaegu aasta. Ehkki regiooni kaugus keskusest ja eraldatus pole iseenesest kriteeriu-

mid, peavad kesksemaid regioone puudutavad taotlused ometi põhinema eriti tõsistel katastroofidel.

Katastroof on “erandlik” juhul, kui on täidetud kõik nimetatud kriteeriumid. Erandliku katastroofi olemus, põhjustatud kahjude ulatus ja asjaomasele piirkonnale avaldatud mõju ületavad oodatu. 2002. aasta detsembri ja 2004. aasta septembri vahel vastasid komisjoni hinnangul esitatud kriteeriumidele vaid kuus taotlust ning nende osas tehti ettepanek fondist toetuse eraldamiseks. Neli taotlust lükati tagasi.

Silla taastamine Plzeňi maakonnas (Tšehhi Vabariik)

Gardi sild (Prantsusmaa): esiplaanil solidaarsusfondi abiga püstitatud kaitsemüür

⁽⁵⁾ Vt joonealust märkust 1.

Esimesed õppetunnid

Ühtekuuluvusfondi loomise eesmärk ja kontseptsioon näitavad soovi luua liidule vahend rahandusliku ühtekuuluvuse osutamiseks liikmesriikide ja kandidaatriikidega, mis on kannatanud niivõrd ebatavaliselt ulatuslike katastroofide läbi, et nende võime olukorraga ise toime tulla on viidud viimase piirini. Just sellistel tingimustel ja subsidiaarsuse põhimõtte vaimus leppisid liikmesriigid kokku rahaliste vahendite leidmises väljaspool liidu eelarvet.

Ühtekuuluvusfondi toimivust tõestab see, et 2002. aastast alates on toetusi eraldatud viie suurskatastroofi kahjude katteks. Teatud haldusmuudatused ja eelarveprotseduuri ratsionaliseerimine võimaldaksid toetusi veelgi kiiremini eraldada.

Fondi peamisse kohaldamisalasse mittekuuluvate juhtumite uurimisel tehtud järeldused pole sama selgepiirilised.

Fondi toetuste taotlused selliste katastroofide puhul, mille kahjud jäävad **allapoole** nn suurskatastroofi künnist, on enamuses ja mitte erandlikud. Katastroofi nn erandlikkuse kriteeriumite hindamine on osutunud vahel keeruliseks ning viivitusi tekitavaks.

Hoolimata sellistest puudustest ning nõukogule vahetevahel ette heidetud selge joone puudumisest kriteeriumite rakendamisel võib tõdeda, et fond on üldjuhul toiminud võrdlemisi rahuldavalt ja seda ka erandlike juhtumite korral. Ometi on viimasel ajal esitatud taotlused näidanud

suundumust küsida abi väikese ulatusega õnnetuste korral, vaatamata fondi tegevusala puudutavatele selgetele juhistele. Ei ole veel selge, kas suundumus toob kaasa muudatusi seadusandluses.

Ja edasi?

26. mai 2004. aasta aruandes märgib komisjon, et vähem kui kaks aastat pärast fondi asutamist on ikka veel vara anda lõplikku hinnangut fondi tegevusele ning teha ettepanekuid määrustiku ulatuslikuma muutmise kohta, hoolimata juba ilmnenu probleemidest.

Üha selgemaks muutub veel see, et ühtekuuluvusfond ja teised ELis hetkel kasutatavad vahendid ei võimalda piisavalt hästi reageerida kõigile võimalikele laiaulatuslikele kriisidele, mis nõuaksid tegutsemist Euroopa tasandil. Selliste kriiside hulka kuulusid näiteks terroristide rünnakud, suured tehnikaõnnetused või rahva tervist ähvardavad ohud.

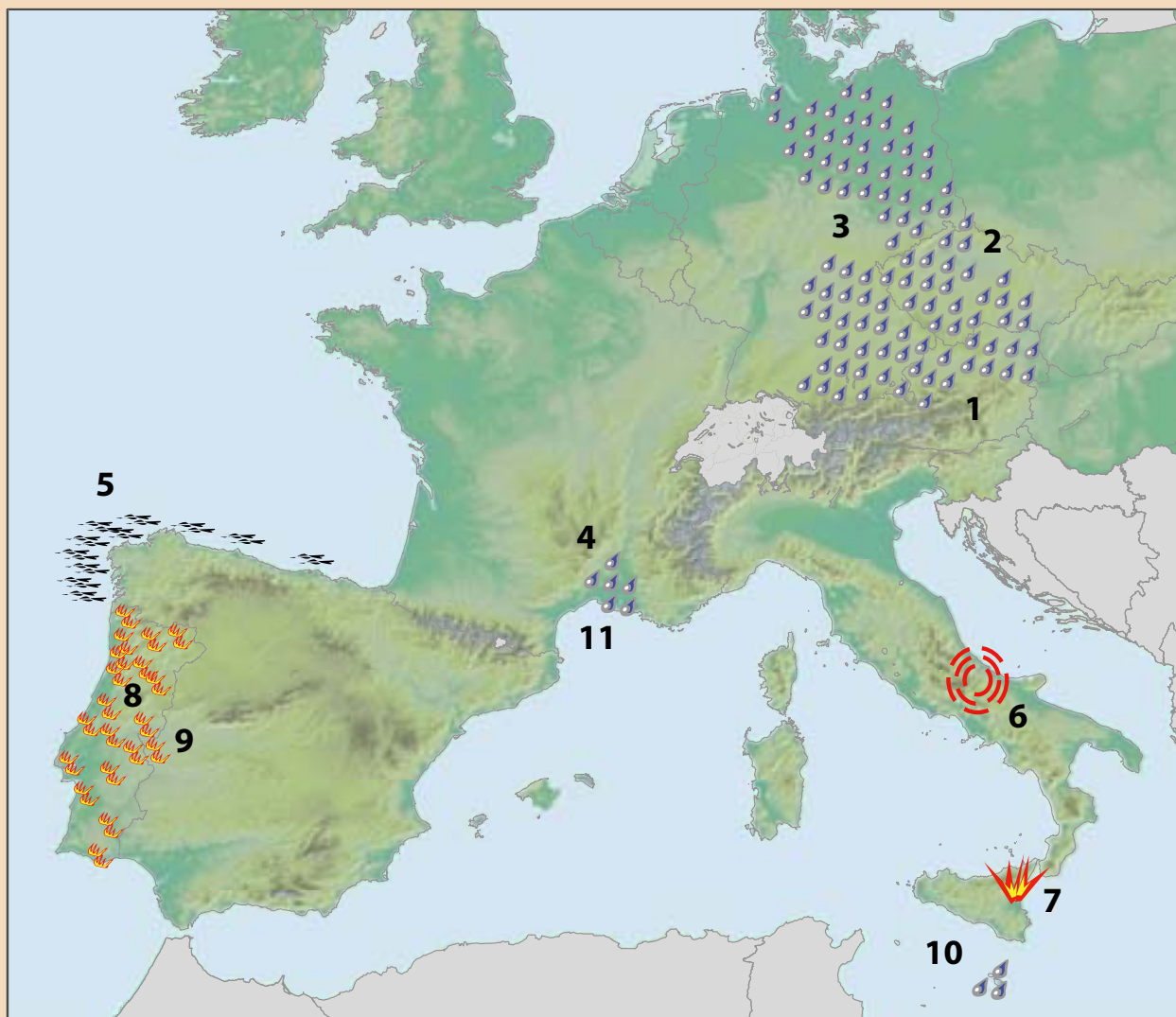
Arutluste tulemusel lisas komisjon 2007.–2013. aasta finantsperspektiive puudutavasse pöördumisse ⁽⁶⁾ ettepaneku Euroopa tasandil eksisteerivate meetmete ja vahendite ümberpaigutamiseks, ning mitmeid uusi või täiendavaid algatusi ühtekuuluvus- ja kiirreageerimismehhanismi raames, nii et hädaolukorras on võimalik reageerida ühiselt ning suurõnnetuse puhul toetab elanikke kogu Euroopa. Mehhanism võib kaasata ka terrorismiohvrite abifonde, pakkuda kaitset tsiviiliskutele, reageerida rahva tervist ohustavatele kriisidele ja teiste loodusõnnetuste tagajärgedele. Teekond seisab veel ees...

■ Solidaarsusfondi rahastatud ajutine koolihoone San Giuliano di Puglia (Itaalia) katastroofiõhvreile

⁽⁶⁾ Komisjoni pöördumine nõukogu ja parlamendi poole – Finantsperspektiivid 2007–2013, KOM(2004) 487 (lõplik), 14.07.2004.

Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond (ELÜF)

ELÜFist eraldatud toetused, november 2002 – september 2004

2002		SUMMA	2003		SUMMA	2004		SUMMA
1. Austria	Üleujutused	134,000	5. Hispaania	Naftaleke	8,626	11. Prantsusmaa		
2. Tšehhi Vabariik	Üleujutused	129,000	6. Itaalia	Maavärin	30,826	(Rhône)	Üleujutused	19,625
3. Saksamaa	Üleujutused	444,000	7. Itaalia (Etna)	Vulkaanipurse	16,798			
4. Prantsusmaa (Gard)	Üleujutused	21,000	8. Portugal	Tulekahjud	48,539			
			9. Hispaania	Tulekahjud	1,331			
			10. Malta	Üleujutused	0,961			

Ühtekuuluvusfond Saksi liidumaal (Saksamaa)

Kiire ja tõhus vastus 2002. aasta augusti üleujutustele

Ulrich Kraus ⁽¹⁾

Saksimaa kiire taastumine 2002. aasta augusti üleujutuste laastavast mõjust on iseäranis hea näide Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi peamiste eesmärkide teostamisest, võimaldades tehniliste ja sotsiaalsete infrastruktuuride võimalikult kiiret taastamist loodusõnnetuse järel.

Grimma rippild enne ja pärast solidaarsusfondi abi

10.–19. augustil 2002. aastal põhjustasid väga tugevad vihmajärged Elbe basseinis ennatematult hävitavaid üleujutusi, millesarnaseid Saksimaal – ja eriti Saksi liidumaal – varem pole esinenud. 12. augustil paisutasid suured veevood, mis paiguti ületasid 400 ml/m², Erzgebirget läbivaid Elbe lisajõgesid. Selle tagajärjel uuristasid tugevad veevood endale tee läbi mäestiku kitsaste orgude, kõik oma teel kaasa viies. Jõe esimestele rünnakutele järgnes umbes viis päeva hiljem Elbe järgmine paisumine, mille põhjustasid rohkest lisajõgedest Saksimaal ja Tšehhis kokku voolanud hiiglaslikud veemassid, mis 17. augustil tõusid Dresdenis ajaloolise 9,4 meetrini – umbes 70 cm üle Saksimaa pealinnas (mis üleujutuste läbi kõige rohkem kannatas) kunagi varem registreeritud kõrgeima veetaseme.

Katastroofi traagilisim tagajärg oli vetevoost kaasa kantud kahekümne inimese surm Saksimaal. Kaks kolmandikku liidumaast oli üle ujutatud. Umbes 25 000 elumaja said kahjustusi, 400 neist hävisid täielikult. Kahjustus või hävis ligi 740 km maanteed, 466 silda ja 20% Saksi liidumaa raudteevõrgust. Üleujutuste eest evakueeriti umbes 10% liidumaa haiglatest ning katastroof puudutas ka 280 sotsiaalasutust (vanadekodud, puuetega inimeste sotsiaalmajad jne). Vesi kahjustas tõsiselt paljusid kultuurimälestisi ja -asutusi, näiteks kuulsat Semperoperit ja Dresdeni Zwingerit. Lisaks kannatasid üleujutustes kahju ligi 12 000 ettevõtet um-

bes 100 000 töötajaga, kelle tööd häiris vesi kohati ulatuslikult ja jäädavalt.

Kokku loendati Saksi liidumaal enam kui 100 000 kahjustust. Deklareeritud kahjude kogusumma on umbes 8,7 miljardit eurot, millest 6,7 miljardit on vastavalt loodud abiprogrammi kriteeriumitele kompenseeritav. Üks miljard eurot tuli erasektorist, näiteks kindlustusettevõtelt, mitmetest annetuskampaaniast ning kahjukannatanud inimeste isiklikest säästudest. Ülejäänud umbes 5,75 miljardit eurot kaeti riigi rahadest: umbes 4,8 miljardit eurot pärines Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist (ELÜF) ja Saksimaa Liitvabariigi ülesehitusfondist. Saksi liidumaa ja kahjukannatanud kohalikud omavalitsused peavad seega ise järgmiste aastate jooksul leidma umbes 950 miljonit eurot – ainult kahjustatud infrastruktuuride taastamiseks –, et kaotada katastroofi viimased jäljed.

Juba õnnetuse toimumise ajal moodustati taastusgrupp vajalike abiprogrammide koordineerimiseks. Eelkõige pidi see tegelema kõige suuremat kahju kandnud piirkondade elanikkonna abistamisega ning ligipääsu

⁽¹⁾ Saksi Liiduministeerium, taastusgrupi juht.

võimaldava teedevõrgu taastamisega. Sel eesmärgil taastati mitmete voolu poolt sõna otseses mõttes kaasa viidud teede, sildade, vee- ja gaasitorude esmane töökord.

Tähtis oli ka täpselt hinnata kahjude ulatust. Seetõttu tuli välja töötada ühtsed kriteeriumid kahjude ning püsiva ülesehitustöö kulude hindamiseks. Kahjude hindamisel võeti arvesse ainult otseselt üleujutustega seotud kahjud, näiteks elamute, ettevõtete ja infrastruktuuride hävimine. Arvesse ei võetud kaudseid kahjusid, nagu ettevõtete majanduskahjud, kuna neid on äärmiselt keeruline hinnata. Otseste kahjude hindamisega tegeles suur ekspertide grupp, kuhu kuulus liikmeid Saksamaa eri piirkondadest ja välismaalt.

11. detsembril 2002 otsustas Euroopa Komisjon eraldada Saksamaale ELÜFist toetust 444 miljonit eurot, mis pidi aitama rahastada 2002. aasta augusti üleujutuste hädaabitoide. Kokkulepe otsuse elluviimise kohta kirjutati Euroopa Komisjoni ja Saksamaa vahel alla järgmisel päeval.

Arvestades Saksamaa föderaalset struktuuri, kuulus ELÜFi toetuse kasutamine ühtaegu föderaalvalitsuse ja asjaomaste liidumaade pädevusse. Taastusgrupi juhtimisel võttis Saksi liidumaal ühtekuuluvusfondi toetuse rakendamise osa kolm Saksi Liiduministeeriumi haldustasandit. Taastusgrupp juhtis rahaliste toetuste koordineerimist ja korraldamist erinevate pädevustasandite vahel, kelle põhiülesanneteks oli:

- > leppida Saksamaa Liitvabariigi ja Euroopa Komisjoniga kokku praktilistes küsimustes;
- > määratleda menetluskord;
- > lahendada kohaldamisprobleemid asjaomaste pädevate osakondadega ja toetuste jaotamise eest vastutavate ametkondadega.

Toetuse jagamine kuulus erinevate ministeeriumite tööalasse. Nende põhiülesanne oli rahastatavate meetmete tehniline väljatöötamine ning ELÜFi toetuse rakendamise tagamine haldustasandil ja kontroll ELÜFi toetuse kasutamise üle.

Saksimaa Rahandusministeeriumi valitsusalas olev iseseisev organ tõendas toetuse sihipärasest kasutamist, olles kontrollinud, et abi saanud ning seda jaganud ametiasutused kasutasid rahasid seatud eesmärkidel. Tänu asjaomaste ametiasutuste pikaajalisele kogemusele struktuurifondide haldamise alal toimus hindamine väga tõhusalt.

Saksi liidumaale toetusena eraldatud 265 miljonist eurost kulutati umbes 60% juba katastroofi ajal kaitse- ja ennetusmeetmetele. Peamiselt rahastati päästetöid. ELÜF lubas katta ka üleujutatud piirkondade elanikkonna evakueerimise, hädamajutamise, toitlustamise ja arstiabi seotud kulud katastroofi ajal ja pärast seda. Lisaks rahastas ELÜF üleujutuse kahjustuste likvideerimise hädaabitoide: puhas-

tamist, rusude koristamist, jõkke ujutud pinnase äravedu ning hävinenud infrastruktuuride ajutisse töökorda seadmist.

Ülejäänud 40% ELi toetusest Saksi liidumaale suunati viivitamatult meetmetesse, mille eesmärk on ennetada otsest ohtu, taastada täielikult hävinud infrastruktuurid (nii maanteed ja veeteed kui ka sotsiaalsed ja sanitaarsed infrastruktuurid) ning kaitsta kultuuripärandit. Heaks näiteks on päästeoperatsioonid Dresdeni Theaterplatzil, kus asuvad sellised tähtsad ehitised nagu Semperoper, Zwinger ja Taschenbergi palee. 12. augustil 2002 ujutasid Weißeritz'i veed kauni esplanadi ühe hetkega üle.

ELÜFi abiga rahastati enamikke kiirkorras tehtud kaitse-, koristus- ja remonditöid – vahel isegi katastroofi ajal. See võimaldas Saksi liidumaal kahjusid piirata. Tänu põhjalikele koristusaktioonidele õnnestus vältida epideemiaid. Kiirelt tegutsedes taastati vaid mõne päevaga maanteed ja teiste avalike teede kaudu juurdepääs enim kannatanud piirkondadesse, eriti Erzgebirge kitsastesse orgudesse, mida läbivad Elbe lisajõed. Vaid mõne nädalaga taastati vee- ja gaasivarustus. Lisaks ennistati mõne kuuga kultuuriasutused ja ajaloomälestised, nii et peagi võidi külastajatele uksed avada.

Saksi liidumaa valitsus seadis eesmärgiks 2002. aasta augusti üleujutuse kahjude likvideerimise võimalikult suures ulatuses enne 2004. aasta lõppu. Korrastustöödega peavad kaasnema püsivad ülesehitustööd, et viia miinimumini järgnevate üleujutuste võimalik kahju. Sel eesmärgil kohandati regionaalset seadusandlust, näiteks Saksi liidumaa veeseadust. Kaks aastat pärast 2002. aasta augusti hirmsaid sündmusi võib veenduda, et eesmärk saavutatakse. Ehkki kahjude ulatust arvestades pole miski kergelt tulnud. ELÜFi toetus mängis kindlasti otsustavat rolli nii varalises plaanis kui ka taastamistööde kiiret lõpetamist soodustades. Selles osas tuli nii Saksimaale kui ka mujalegi kindlasti kasuks nõue kasutada ELÜFi toetus ära ühe aasta jooksul.

Tšehhi Vabariike

“Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi rakendamine Tšehhi Vabariigis”

Dominika Heřtová, Tšehhi Vabariigi Rahandusministeeriumi välisabikeskuse programmijuht

2002. aasta augustis kannatas Tšehhimaa äärmuslike ilmastikuolude all. Paduvihmad põhjustasid hävitavaid üleujutusi, mille all kannatas üheksa riigi neljateistkümnest regioonist. Surma sai 17 inimest ja 200 000 evakueeriti. Täielikult ujutati üle 6% Tšehhi territooriumist. Kahjude kogusummaks hinnati üle 2,3 miljardi euro.

Tänu sellele, et Euroopa Komisjon reageeris katastroofile kiiresti Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi (ELÜF) asutamisega, said Tšehhi kahjustatud piirkonnad 129 miljoni euro ulatuses toetust juba 2002. aasta detsembris. Toetusi jagas rahandusministeeriumi välisabikeskus. Esmajoones vastutasid ELÜFi toetuste eeltingimusi täitvate kulude kokkuarvutamise eest siiski selle lõppadressaadid (linnade, piirkondade ja erinevate haldusüksuste kohalikud omavalitsused, ühendused, energiat tootvad ja tarnivad eraettevõtted jne).

Esmajärjekorras toetati hädaabitöid ning sanitaarinfrastruktuuride taastamist, sest tuli katta evakueeritud inimeste hädamajutuse kulud ning taastada vee- ja gaasivarustus. Linnades suunati toetusrahad hoonete koristamiseks ja kuivatamiseks ning muda ja rusude äraveoks. Maapiirkondades rahastati koristus- ja remonditöid ning jõekallaste ajutist kindlustamist.

Lisaks kiirmeetmetele eraldati suur osa ELÜFi toetusrahadest transpordiinfrastruktuuride taastamiseks, alustades kohaliku tähtsusega ühendusteedest, sildadest, kõnniteedest ja raudteedest. Märkimisväärne summa eraldati linnade taastamiseks ning joogivee ja heitvee käitlemiseks.

Kuna kahjud olid sarnased kõigis 2002. aastal üle ujutatud piirkondades, viidi sarnaseid töid läbi kõikjal. ELÜFi toetust anti siiski veel ka mõnele konkreetsele projektile. Näiteks eraldati 3 169 371 eurot Terezini memoriaali päästetöödeks. Eesmärk oli kaitsta seda ainulaadset kompleksi kindlustustega, puhastada vananenud kanalisatsioonivõrk ja viia läbi elementaarsed remonditööd. Veel eraldati 466 099 eurot üleujutustes kahjustada saanud ajaloarhiivide ning teiste hinnaliste dokumentide

päästetöödeks. Õnnetusejärgselt tuli säilikud kahjude piiramiseks kohe külmutada. Kuna säilikute sulatamine, desinfitseerimine ja kuivatamine võtab palju aega, kujunesid need tööd kokkuvõttes äärmiselt kulukaks. ELÜFi toetus kattis osa selliste projektidega seotud kuludest.

Kõige tõsisemalt sai üleujutustes kannatada riigi pealinn Praha (kaasa arvatud ajalooline kesklinn) ja Kesk-Böömimaa. Praha linnale eraldati kokku 60 187 314,50 eurot. Fondist rahastati eluaseme ning ühistranspordiga seotud projekte, eriti üleujutatud metroojaamade puhastamist ja kuivatamist. Suurem osa linnale eraldatud toetusest suunati kultuuripärandi ennistamisele ja tervishoiuteenustele. Ülejäänud summa kulus haridusele ning linnaparkide ja Praha loomaaia taastamistöödele. Spetsiaalne eraldis kattis suurimat kahju kannatanud Karlíni linnaosa puhastamise ja taastamise kulud.

Ennetustöö

2002. aasta augusti äärmuslikud üleujutused võivad hinnanguliselt korduda iga 500–1000 aasta tagant. Võimatu on ettevaatusabinõudega kahjusid täielikult välistada. Siiski on 2002. aasta üleujutuste järel analüüsitud kasutusel olnud kaitsemeetmeid. Järeldusi ja soovitusi on arvesse võetud riikliku ja regionaalsete üleujutusevastaste kaitsesüsteemide väljatöötamisel. Lisaks võeti üleujutuse ennetusabinõude rahastamist struktuurifondidest arvesse Tšehhit puudutavas ühenduse abi raamprogrammis ning Praha piirkonna ühtses programm dokumendis.

ELÜFi toetuse kasutamine lõpetati Tšehhis 2004. aasta jaanuaris. ELÜFi toetusel oli märkimisväärne osa 2002. aasta augusti üleujutuste tagajärgede likvideerimisel Tšehhi eri regioonides. Toetus näitas kõigi osapoolte hinnangul Euroopa Liidu ühtekuuluvust ja kiire abi võimalikkust.

E-post: Dominika.Hertova@mfcrcz

MALTA

Toetus Maltale ja Gozole

Kogumaksumus: 30 172 291 EUR
ELi toetus: 961 220 EUR

“15.–17. septembril 2003 ründasid Malta saarestikku väga tugevad vihmatormid, mis põhjustasid üleujutusi ja tõsist varalist kahju. Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist eraldatud toetus aitab katta järgmiste projektidega seotud kulutused: veetorude puhastamine ja parandamine, energiavarustuse taastamine, raudteevõrgu taastamine, struktuuralsed tööd teatud ühiskondlike hoonete kindlustamiseks, veevooluga kaasa viidud prügi väljakaevamine ja äravedu, pääsetööd, kultuuripärandi ja -asutuste kaitsmine ning ennistamine.”

Marlene Bonnici, planeerimise ja prioriteetide koordineerimise keskuse direktor
E-post: info.ppcd@gov.mt
Koduleht: <http://ppcd.gov.mt>

AUSTRIA

Infrastruktuuride taastamine

Kogumaksumus: 194 000 000 EUR
ELi toetus: 134 000 000 EUR

“2002. aasta augusti üleujutused põhjustasid riigi infrastruktuuridele ulatuslikku kahju, mille suuruseks hinnati 2,9 miljardit eurot. Regioonidest kannatasid enim Ülem-Austria, Alam-Austria ja Salzburgi liidumaa. 60% ühtekuuluvusfondi toetusest kasutati transpordinfrastruktuuride (raud-, jõe- ja maanteed) kiirkorrasdamiseks. 35% suunati jõgede kallaste kindlustamiseks. Ülejäänuga rahastati loodusalaade puhastamist, vee- ja energiavarustuse taastamist, telekommunikatsiooni ning haridusasutusi.”

Siegfried Jachs, Austria siseminister
E-post: siegfried.jachs@bmi.gv.at

PRANTSUSMAA

Rhône: elanikkonna abistamine ja üleujutuste ennetamine

Kogumaksumus: 870 000 000 EUR
ELi toetus: 19 625 000 EUR

“Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond andis erakorralist abi 2004. aasta märtsis, et aidata katta kindlustamata kahjusid pärast 2003. aasta detsembri üleujutusi Rhône'i deltas Languedoc-Roussillon'i ja Provence'i – Alpes'i – Côte d'Azur'i regioonides. Rhône'i vesi oli selleks ajaks tõusnud kõrgeima kunagi mõõdetud tasemeni. Kohe pärast Euroopa Liidu toetuse saamist 2004. aasta juunis suunati see hädaabitööde (kahjukannatanud inimeste abistamine) kulude katmiseks ning eeskätt üleujutuste ennetamiseks, vastavalt kõikehõlmavale ja ühtsele programme, mille eesmärgiks on vältida üleujutusi kogu Rhône'i basseini Lemani järvest Vahemereni. Hetkel käivad tööd talve tulekuga kaasnevate üleujutuste kaitsemeetmete taastamiseks.”

Frédéric Dohet, Provence'i – Alpes'i – Côte d'Azur'i regiooni regionaalküsimuste peasekretäri asetäitja
E-post: Frederic.DOHEt@paca.pref.gouv.fr

HISPAANIA

Mere puhastamine naftatankerilt “Prestige” merre voolanud naftast

Kogumaksumus: 12 600 000 EUR
ELi toetus: 8 626 000 EUR

“Atlandi ookeani saarte rahvusparki Galiitsias kuuluvad mitu saarestikku (Ons, Cies ja Salvora) ning neid ümbritseva mandriplatoo merepõhi. Looduslikult äärmiselt liigirikkasse ja mitmekülgseks looduskeskkonda, mitmete lindude ja mereorganismide elupaika, jõudis 2002. aasta novembris naftatanker “Prestige” karileõidu tagajärjel merre voolanud nafta. Nafta koristamiseks ja kahjustatud piirkondade puhastamiseks alustati päästeoperatsiooni, mis mobiliseeris Hispaania rahvusparkide võrgu kogu personali. Käsitsi puhastati umbes 10 000 hektarit rannikut ja merepõhja. Katsetati eksperimentaalseid meetodeid, näiteks vesinikpuhastust ja bioloogilist taastamist, mis hiljem viidi läbi kogu kahjustatud rannikul. Teatud ulatuses kattis kulud Euroopa Komisjon, otsustades 15. detsembril 2003 eraldada ühtekuuluvusfondist 8 626 000 eurot.”

Jesús Casas, rahvusparkide autonoomse ameti planeerimise ja tehnilise programmeerimise direktor
E-post: jesus.casas@oapn.mma.es

Portugal

“ELÜFi abi tulekahjude ajal Monchiques 2003. aasta suvel”

Carlos Tuta, Monchique omavalitsuse president, regioonide komitee liige

Erinevalt enamikest Algarve piirkondadest pole 5400 elanikuga Monchiques randu, vaid laiad metsad. Territoorium on mägine, seal asub Lõuna-Portugali kõrgeim tipp, 903 meetri kõrgune Fóia mägi, mistõttu piirkond on heaks täienduseks Algarve turismiobjektidele. Nagu mujal

Algarves, on ka Monchique peamine tululikkas turism. Ülejäänud tulud saadakse loomakasvatusest, eriti seakasvatusest, ning metsandusest, peamiselt eukalüptikasvatusest.

2003. aasta suvel kahjustasid piirkonda tugevalt tulekahjud, mis mõllasid 82,5% selle territooriumist ning põletasid tuhaks põllumajandus- ja metsandusettevõtted, majandushooned ja elumajad, põllumajandustehnika ja infrastruktuurid. Hävis 79 maja, nende hulgas 44 põhielukohta. Tuleroaks langes mitu põllumajandusettevõtet, tihti koos eluskarjaga.

Looduspärandist põlesid suured eukalüpti-, korgitamme-, männi- ja kastaniistandused ning laiad põõsastikuga kaetud alad, aga ka köögivilja- ja puuviljaaiad.

Lisaks looduspärandi ja hoonete kahjustamisele põhjustas katastroof ulatuslikke pikaajalisi kahjusid Algarve mägiapiirkonna majandusele ning teatud paikades elanikkonna sissetulekule.

Kannatasid ka mitmed riiklikud infrastruktuurid: raudteede- ja jõeteedevõrgustik, veevarustus ja -käitlus jne. Tules hävis liiklusmärgid ja teetähiseid, samas kui kanalisatsiooniavad, -torud ja muud veejuhtmed ummistusid prahist.

Maailmast ära lõigatud, ummistunud veevarustuse ja hüdraulikaseadmetega, puudulike või puuduvate teetähistega piirkond pidi taastama elanikele normaalsed elutingimused ja ennetama tulevikuriske.

Kuna omavalitsusel puudusid taastamistöödeks vajalikud ressursid, taotleti toetust Euroopa Liidu Üh-

tekuuluvusfondist (ELÜF) veetorude puhastamiseks ja prahist tühjendamiseks, põllu- ja metsateede taastamiseks ning koristamiseks, teemärgistuse taastamiseks peamistel kahjustatud teelõikudel ning muude riiklike objektide taastamiseks.

Toetust taotleti kokku 2 714 102,84 euro väärtuses. Summa kiideti kogu ulatuses heaks. 2004. aasta oktoobris oli lõpetatud umbes 60% töödest, ülejäänud projektide elluviimiseks on välja kuulutatud pakkumiste konkurss või on tööd algaasid.

ELÜFi rahastatud tööde elluviimine lubab elanikel pöörduda tagasi normaalse elu juurde mitte ainult tänu varakahjustuste likvideerimisele, vaid ka seetõttu, et toetus julgustab elanikke pöörama katastroofi järel uut lehekülge, leevendades neid tabanud raskusi ja kaotusi.

E-post: presidente@cm-monchique.pt

Koduleht: <http://www.cm-monchique.pt>

Prantsusmaa: ELÜF üleujutustega võitlemas

Gardi päästmas

Tösisest üleujutustest kaks korda räsitud Gardi departemang kasutas Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi tuge laiaulatuslike taastamistööde läbiviimiseks ning infrastruktuuriliste, sotsiaalhariduslike ja sanitaarteenuste ülesehitamiseks, aga ka piirkonna kindlustamiseks ja riski ennetamiseks tulevikus. Kokku rakendati 115 projekti, mis viidi ettenähtud tähtaegadest kinni pidades eeskujulikult lõpule. Külaskäik ELÜFi teerajajate juurde.

■ Sommières'is tõusid Vidourle'i veed majade teise korruseni

“ELÜF paneb rattad käima!” hüüatab Jean-Pierre Hugues. “21 miljonit eurot kaheksa kuu jooksul annab majandusele tõelise taganttõuke!” Prefekt ⁽¹⁾ teab, mida räägib: kahe aasta jooksul pidi ta kaks korda koordineerima ühtekuuluvusfondi toetuse rakendamist oma departemangus.

Gardi departemang (Languedoc-Roussilloni regioonis) asub Keskmassiivi, Vahemere ja Rhône'i vahel ning on eriti üleujutusteohlik piirkond. 8. ja 9. septembril 2002 kannatas piirkond ägeda veetõusu all, mille põhjustas “Cévennes'i episoodiks” nimetatav ilmastikunähtus: departemangu põhjast piiravates Cévennes'i mägedes tekkivad tugevad vihmatormid, mille veed tulvavad otseteed rannikutasandikele. Vihm algab vahel nii äkki ja on nii sademeterikas, et hiiglaslikku veemassi ei suuda hoida ei jõesängid ega aastasadade jooksul ehitatud kaitsevallid. Nähtus on

suve lõpus tavaline, ent septembris 2002 saavutas vihmavee hulk kõrgeima kunagi mõõdetud taseme, põhjustades eriti traagiliste tagajärgedega üleujutusi: 23 inimest hukkus, erineva ulatusega kahjusid kannatasid 300 omavalitsust 353st, varalist kahju hinnati 830 miljonile eurole jne.

“Alèsis mõistsin esimest korda kommunikatsioonivahendite elulist tähtsust”, räägib Samuel Glairon-Rappaz Gardi prefektuuri maakorralduse ja kohaliku arengu büroost. “See juba on midagi, kui viibida XXI sajandi Prantsusmaa 50 000 elanikuga linnas, mis on täielikult maailmast ära lõigatud!” Gardoni ränk ja kiire üleujutus kahjustas kõiki kommunikatsiooniinfrastruktuure, kaasa arvatud GSM-kanalid ja -antennid, ning Alèsi oli 24 tundi maailmast täielikult ära lõigatud.

⁽¹⁾ Prantsuse riigi esindaja kõigis 100 departemangus.

“See juhtus 9. septembri hommikul kell 6.30... Gardoni veed olid tõusnud meetri jagu üle kaitsevalli,” meenutab François Saix, Alèsi kesklinnas asuva 200 voodikohaga Bonnefoni kliiniku direktor. “Hiigellaine tungis ühe hetkega fuajeesse! Hea veel, et see juhtus nii varajasel kellal ajal, mil ükski patsient ei viibinud maa alla ehitatud operatsiooniblokis! Haigetel poleks olnud lootustki eluga pääseda... Kohal olnud üksikutel töötajatel oli vaevalt aega põgeneda, enne kui vesi kõik enda alla mattis!”

Gardi tabasid katastroofilised üleujutused vaid mõned nädalad pärast Saksamaad, Tšehhit ja Austriat, ning seetõttu oli piirkond esimeste hulgas, kes 11. novembril 2002 loodud ELÜFist toetust said. Päeva pealt kuu aega hiljem, 11. detsembril 2002, otsustas Euroopa Komisjon eraldada Prantsusmaale ELÜFist 21 miljonit eurot hädaabitööde rahastamiseks Gardis. Kokku toetati fondi rahadega 115 projekti, kusjuures summad varieerusid 2000 ja enam kui 2 miljoni euro vahel.

Operatsioonituba seati sisse Bonnefoni kliiniku katusele

Elu pärast katastroofi

Vastavalt ELÜFi määrustele kasutati ressursse esmajärjekorras infrastruktuuride töökorra taastamiseks. Gardis kulus vee- ja transpordisüsteemide töökorra seadmiseks 4,5 miljonit eurot, tervishoiu- ja haridusteenustele aga 6,3 miljonit eurot.

Alèsis hindas näiteks Bonnefoni kliinik kahjusid 5,4 miljonile eurole. Kindlustusettevõtted kompenseerisid neli viiendikku summast, ühe miljoni eurone kahju jäi aga hüvitamata. Seetõttu oli 783 382 euro eraldamine ELÜFist väga teretulnud. 15% summast maksti välja 2003. aasta alguses, see võimaldas alustada tervishoiuteenuste pakku-mist ajutistes hoonetes ning kolida kirurgilised teenused, sealhulgas operatsiooniblokk, kõrgematele korrustele.

Ühtekuuluvusfond täiendab teisi avaliku sektori abira-hasid, katab eraallikatest pärinevate vahendite puudu-jäägid ning samuti on selle tööpõld veidi laiem kui ta-valistel fondidel, eriti ennetuse osas. “Tänu ELÜFi 311 000 eurole suutsime kiiresti likvideerida kahjustu-sed, ent võtta samas tarvitusele ka ennetusabinõud, näiteks veekindlad paneelid ja elektrigeneraatorite töökorra tagava mehhanism”, toonitab Jean-Louis Tetu, üleujutustes samuti tugevalt kannatada saanud Alèsi

keskhaigla (600 voodikohta) asedirektor. “Fondi toetu-seta poleks me suutnud teha nii suuri investeeringuid”, kinnitab Michel Gil, 120 000 elanikku teenindava haig-la finantsdirektor.

Haridussektorit toetati 2,8 miljoni euroga. Võimatu on kokku lugeda lasteaedu, alg- ja põhikooli, keskkooli ja teisi toetust saanud Gardi sotsiaalharidusasutusi. Näi-teks Bagnols’is toetati ligi 270 000 euroga haigetele las-tele mõeldud “Les Hamelines’i” kooli, mille ruumid uju-tasid suures osas üle Cèze’i jõe veed. “Ilma Euroopa Lii-du abita oleksime pidanud selle imelise koha igaveseks sulgema ja kolima mujale, jumal teab kuhu ja millal”, kinnitavad üheskoos Yves Abad ja Jean-Claude Ticha-dou, raskes seisus noortele mõeldud keskuse juhataste ja nõukogu esimehed.

Kohates abisaanuid katastroofoipaigas, saab ruttu selgeks, et ühtekuuluvusfond aitab päästa struktuure, mis on küll kasulikud ja vajalikud, kuid mille rahalised vahen-did ei võimaldaks neil sellise ulatusega katastroofi üle elada. ELÜFita jookseksid tühja aastatepikkused ühised pingutused. Ühtekuuluvusfond pole kaugeltki “humanitaarfond rikastele”, nagu võiks arvata, vaid toimiv taas-arendusvahend.

Gardi sild

“ELÜFita oleks sild seisnud kaua nii, nagu Gardoni vool selle jättis”, kinnitab Bernard Pouverel, Gardi silla hal-dusstruktuuri direktor. “Oleksime teinud vaid kõige pakilisemaid töid ning sild oleks jäänud hapraks, kuigi üleujutusi on kindlasti karta ka tulevikus”. Sild on Prantsusmaal külastatavuselt neljas arheoloogiline mäles-tusmärk (1,4 miljonit külastajat aastas), nii et vahendi-tega ei koonerdatud: 2,2 miljoni eurone investeering teeb sellest ühtekuuluvusfondi kõige auahnema projek-ti Gardis.

Rahvusvahelise tähtsusega kultuurimälestis Gardi sild, kus kohalikud elanikud armastavad jalutada ja supelda, on Roo-ma sild-akveduktidest teadaolevalt kõrgeim. Euroopa Regi-onaalarengu Fond (FEDER) oli varasemalt eraldanud 9 833 000 eurot, mida kasutati üheaegselt mälestise aren-damiseks ning kaitsmiseks: sinna ehitati muuseum, kohvik ja müügikoht, mille juurde kuulub ka diskreetselt eemale jääv parkla. “Ja just siis, kui kõik hakkas toimima, võtab Gardon tuurid üles ja uhub kaldad minema!” ahastab Ber-nard Pouverel.

Ühtekuuluvusfond sekkus kahel viisil: 1,36 miljoni euro eest ehitati Gardoni kaitseks 400 meetri pikkused vallid ning 840 000 eurot investeeriti tugevdatud konstruktsioo-niga puhkealasse, mis asendab voolu poolt minema viidud terrasse. “Rauda tuli taguda kuumalt”, jätkab direktor. “Hil-jem oleks olnud raske leida kiirkorras 1,3 miljonit eurot kaitsevalli ehitamiseks. Veel oli meil õnne selles, kui nii võib öelda, et töömehed viibisid veel kohapeal viimistlemas FE-DERi rahastatud töid. Lisaks kiirendas ELÜF puhas-tustööde läbiviimist”.

Ennetusinfrastruktuuride kindlustamine ja “kultuuri-pärandi otsene kaitse” on fondi teine põhieesmärk. Gardis nõudis jõe prahist koristamine ning peamise voolusängi puhastamine 5 miljonit eurot, kusjuures 2,1 miljonit läks kaitsevallide ja tammide loodussäästlikule taastamisele. ELÜFi selle prioriteedi elluviimist lihtsustas jõebasseini omavalitsuste vaheliste juhtivkomisjonide kaasamine. Komisjonide ülesanne on tegeleda kõigi veevooluprobleemidega ühe peajõe basseinis.

Laboratoorium

“Võib öelda, et ELÜF toetab kahte liiki abivajajaid,” seletab Chantal Dumontel, riigihangete direktor Gardi prefektuuris. “Loomulikult “ametlikke” lõplikke kasusaajaid, kuid ka kõiki riigiameteid, kes tööde kiireks sujumiseks pidid toimima novaatorlikult ning vahel isegi leiutama revolutsioonilisi meetodeid. Nii toimis ühtekuuluvusfond heade tavade laboratooriumina.”

26. detsembril 2002 ELÜFist Gardile eraldatud 21 miljonit eurot kasutati täielikult ära 2003. aasta märtsi ja detsembri vahel, mis vastas nõudele kasutada ELÜFi toetus ära ühe ja sama finantsaasta sees. Lühike tähtaeg nõuab head kohandumist ja tõhusat koostööd. Seega pani ELÜF paremini koos töötama erinevad avaliku sektori institutsioonid (riik, regioon, departemangu nõukogu, omavalitsused), aga ka projektidesse kaasatud tööjuhatajad ja eraettevõtjad.

Kümmekond kilomeetrit Gardist ülesvoolu asuva Saint-Nicolas' silla taastamine selle esialgsel kujul on suurepäraseks näiteks toimivast sünergiast, mis on osaliselt tekkinud tänu ühtekuuluvusfondi toetusele. Ehkki selle XIII sajandist pärineva silla kaared kõrguvad 19 meetrit üle Gardoni sügava sängi, jäid need 2002. aasta septembris 2,7 meetri jagu veepinna alla, sest vee kõrgus tolles kohas ulatus 22 meetrini. Hävis kogu silla ülemine osa. Kuna tegu oli strateegilise ühendussillaga ning Gardi elanikkonna jaoks väga sümboolse ehitisega, otsustati hindamatu kultuurimälestis taastada asjaomaseid reegleid igati järgides. *“Alguses me kõhklesime, kas ikka kasutada ELÜFi abi, sest sellele kehtib ajaline piirang,”* seletas Michel Ravet, Gardi prefektuuri maakorralduse ja kohaliku arengu büroo juht. *“Kõik pidi valmima 2003. aasta novembriks, vaid kaheksa kuuga. See oli võidujooks ajaga, mille me võitsime.”* Viie kuu jooksul tegid Saint-Nicolas' silla rahastajad, kaitsjad ja ehitajad tihedat koostööd, arutades läbi kõik projektiga seotud küsimused, sest *“mootude järgi tuli sobivaks tahuda sadu kive, kuna polnud kahte täpselt ühesugust,”* kinnitab töid juhatanud insener Claude Cap tööplaanidele osutades.

“Marshalli plaan”

“Valisime projekti sellised ettevõtted, kes on võimelised toetuse aasta jooksul ära kasutama,” seletab prefekt Jean-Pierre Hugues. *“Koostöö toimus väga tiheda partnerluse, ühiskassa põhimõttel, ning sellest võtsid osa taastusgrupp, igapäevased plaanikomisjonid, igakuised aruandeko-*

Gardoni üleujutustes hävinud Saint-Nicolas' sild (üleväl), mis taastati algsel kujul (all)

misjonid jne. Asja tegi lihtsamaks see, et ELÜFi reeglid on palju lihtsamad ja paindlikumad kui FEDeri omad. ELÜFi Marshalli plaani meenutav külg toimis väga hästi. Pealegi kannustasid lühike ajaperiood ja fikseeritud tähtaeg energiat optimaalselt jaotama.”

2003. aasta detsembris ründasid Gardi uued üleujutused, aga seekord paisusid Rhône'i veed. Üleujutused toimusid umbes kahe nädala jooksul Gardi, Vaucluse'i ja Bouches-du-Rhône'i departemangude piiril, 26 kohaliku omavalitsuse territooriumil. Kuna ELÜFist 2002. aastal eraldatud toetus oli kasutatud ettenähtud viisil ja tähtajaliselt, eraldati uue, 2003. aasta üleujutustelaine puhul 19 626 000 eurot, mis tuli ära jagada kolme kahjukannatanud departemangu vahel.

“Me ei ole ühtekuuluvusfondi püsikliendid,” toonitab prefekt. *“Ehkki Euroopa jaotab väärtuslikku abi, saab ta selle eest ka midagi vastu: ennetatakse riske, territooriumite haldamine paraneb ning areng on ühtlasem. Näiteks on vaja julgustada inimesi kesklinna tagasi kolima, mitte lasta piiramatult kasvada äärelinnadel. Inimestel on seda raske mõista. See, et 50 cm üleujutuse ohu ilmnedes lükatakse tagasi kõik ehitusloataotlused, pole eriti populaarne meede, kuid kunagi saadakse aru...”*

Itaalia

“Ühtekuuluvusfondi abi pärast 2002. aasta kohutavat maavärinat”

Corrado Seller, Itaalia tsiviilkaitse peadirektor

31. oktoobril ja 1. novembril 2002 tabasid Lõuna-Itaalia Molise ja Apulia piirkondi mitu maavärinat, mille tugevus ulatus 5,4 pallini Richteri skaalal. Maavärinat oli

tunda Campobasso ja Foggia provintsidest ning see raskendas suure osa elanike elu. Enamik suure maavärina all kannatanud piirkondadest kandis ulatuslikku varalist kahju. Eriti kannatas San Giuliano di Puglia sektor. Väikelinn ise hävis täielikult, kusjuures koolihoone varingus hukkus 27 koolilast ja õpetaja.

Katastroof nõudis loomulikult kõigi Itaalia tsiviilkaitseüksuste viivitamatut sekkumist. Tekkinud draamatilises olukorras mobiliseerus üle 5000 inimese: tuletõrjujad, politseinikud, sõjaväelased ja vabatahtlikud abitöölised. Abi andmist raskendasid probleemid piirkonnale ligipääsemisega ning rasked ilmastikutingimused.

Maavärina järgselt avanes pilt täielikust hävingust. Evakueerida tuli 12 000 inimest, kes paigutati kiirkorras ümber 49 põgenikelaagrisse, kus seati sisse 2737 telki, 518 elamisvagunit ja 14 toitlustuspunkti. Lisaks ilmnas, et paljud olid kaotanud kodusid, ning kuna puudusid piisavad vahendid omal jõul elukoha vahetamiseks, tuli lisaks hädaabimeetmetele asutada ka ajutisi elukohti, et maavärinas kannatanud võiksid

ülesehitustööde lõpuni elada enam-vähem normaalses tingimustes.

Ajutistele eluasemetele tuli leida sobiv asukoht. Enamik San Giuliano di Puglia elanikest tuli näiteks paigutada väiksele künkale linnast mõne kilomeetri kaugusel. Koha valiku tingis kompromiss ohutuskalutluste ja vajaduse vahel taastada sotsiaalmajanduslikud suhted. Peale ajutiste elukohtade loomise tuhandetele inimestele paigutati ümber ka koole, kauplusi, kontoreid ja kirikuid. Nii sündis San Giuliano di Puglia taastamist oodates puumajadest küla.

2002. aasta maavärina kahjustuste kogusummaks hinnati 1,5 miljardit eurot. 8. detsembril 2003 eraldas Euroopa Komisjon ühtekuuluvusfondist Molise ja Apulia toetuseks umbes 31 miljonit eurot. Umbes 9 miljoni euroga tuli esialgu töökorda seada infrastruktuurid ning elektri-, veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemid, telekommunikatsioon, transport, sanitaarteenused ning õppeasutused. Ajutiste eluasemete ehitamiseks ning kannatanud piirkondade elanikele hädaabiteenuste pakkumiseks oli ette nähtud 11 miljonit eurot. Toetuse kolmas, 11 miljoni euro suurune osa suunati infrastruktuuride kindlustamiseks ja kultuurimälestiste kaitsmiseks. Kultuuripärandile oli maavärin tekitanud ulatuslike kahjustusi, lõhkudes kirikuid, ajaloolisi mälestisi ja hooneid, mida Molises ja Apulias on rohkesti.

Suur osa ELi abist on juba ära kasutatud ning kavandatud tööd edenevad hästi. Tuleb aga veelkord rõhutada Euroopa Liidu rahalise toetuse tähtsust ning ühtekuuluvusfondi võtmerolli.

E-post: corrado.seller@protezionecivile.it

Katastroofiohvrite ajutised eluasemed

Riskiennetus – struktuurifondide prioriteet aastateks 2007–2013

Euroopa Liidu tasandil tuleb riskidele läheneda mitmekülgset ja terviklikult.

Interreg IIIB raames toetatakse projekti SDF kaudu Reini üleujutuste ennetustöid

Seitse miljonit inimohvrit ja 60 miljardi euro väärtuses kindlustatud kahjusid – selline on Euroopa loodus- ja tehnikakatastroofide statistika Euroopa Keskkonna-agentuuri (EEA) 31 liikmesriigis aastatel 1998–2002. Tulevikus halveneb olukord kindlasti veelgi. Kindlustusettevõtted prognoosivad, et järgmise aastakümne jooksul tõusevad ainuüksi looduskatastroofide kahjud 150 miljardi dollarini.

Viimaste aastate katastroofide mõju kannatanud piirkondade majandusstruktuurile ületab olemasolevate hüvitismehhanismide võimsuse. Liikmesriikide püüdlused hoogustada majandust või viia oma aladel läbi taastamistöid, vahel struktuurifondide toetusel, võivad seega tühja joosta. Pealegi puudutab loodus- või tehnikakatastroof tihti mitut riiki. Seetõttu tuleb Euroopa Liidu tasandil käsitleda riske üldises plaanis ja arvestada kõiki asjaolusid.

Ennetus võib toimuda mitmel viisil: võttes tarvitusele riskivähendusabinõusid, mis peaksid kõrvaldama riski põhjuse eos (näiteks CO₂ sisaldavate heitgaaside vähendamine, kohustus ehitada üleujutusekindel puhverpiirkond...), ja kohandusabinõusid "riskiga elamiseks" (näiteks ehituseeskirjade kohandamine, kaitsevallide ehitamine). Neid kahte toimimisviisi rahastatakse ELi ühtekuuluvuspoliitika, samuti keskkonna-, maapiirkondade arengu, transpordi ja teaduspoliitika raames.

Mitmete uurimisprogrammide kaudu toetab komisjon ka riskide teadvustamisele suunatud tegevust. Looduslike või tehnilisi riske käsitlevad abinõud on sätestatud ka mitmes direktiivis ja määruses.

Riskiennetus: rahastamisallikast prioriteediks

Mitmekülgset riskiennetustegevust rahastatakse ühtekuuluvuspoliitika raames. Ennetustegevus on otseselt sätestatud FEOGA ⁽¹⁾ määrustikus ja komisjoni pöördumises üleeuroopalise koostööalgatuse INTERREG III ⁽²⁾ kohta.

Pärast mitmeid liikmesriike puudutanud 2002. aasta õnnetusi soovitas komisjon struktuurifondide rakendamise prioriteete määratlevates parandatud suunistes ⁽³⁾ rahastada riskiennetust programmide läbivaatamise raames 2004. aastal nende rakendusperioodi keskel ning tulemuslikkusreservi vahenditest, millest kõige edukamatele programmidele eraldatigi 8,246 miljardit eurot.

2004. aasta juuli keskel komisjonis vastu võetud määrustikuprojekt Euroopa Regionaalarengu Fondi (FEDER) kohta näeb ette, et riskiennetus kuulub perioodi 2007–2013 kolme prioriteedi hulka. Ka määrused, mis käsitlevad Euroopa Põllumajandusfondi Maaelu Arendamiseks (FEADER) ning Euroopa Kalandusfondi, sisaldavad riske puudutavaid sätteid (vt tabelit allpool).

Kriteeriumitele vastavate piirkondade kindlaksmääramine

Fondist toetust saavad piirkonnad, mis käesoleval perioodil valitakse sotsiaalmajanduslike kriteeriumite põhjal, ei vasta alati ennetustegevuse kriteeriumitele. FEADERi määruseprojekt näeb ette, et sobivad piirkonnad valib asjast omame riik.

⁽¹⁾ Nõukogu 17. mai 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1257/1999.

⁽²⁾ Dokument K(2000) 1101, 28.04.2000.

⁽³⁾ KOM(2003) 499 (lõplik), 25.08.2003.

FEADERi esitatud tingimustel puudutavad tulekahjude ennetusmeetmed liikmesriigi poolt riskipiirkondadena klassifitseeritud piirkondi. Samuti peab riik määrama kindlaks metsastamiseks sobivad piirkonnad.

Suurema toetuse jagamine kehvemate looduslike tingimuste tõttu kannatavatele piirkondadele peaks lihtsustama riskiennetust piirkondades, kus finantseerimiskeskused ei luba alati ellu viia näiteks tõhusaid tulekahjude või lumela- viinide ennetusprojekte.

Vajalike strateegiate väljakujundamist tuleb alustada võimalikult vara

Määrustikuprojektid perioodiks 2007–2013 tuleks vastu võtta 2005. aasta jooksul. Strateegiate edukust määravaks teguriks saab liikmesriikides peetav arutelu kriteeriumi- tele vastavate geograafiliste piirkondade kindlaksmäära- mise ning temaatilise, geograafilise ja rahalise koondumi- se üle.

Strateegiate väljakujundamisel tuleb arvesse võtta loodus- likud ja tehnilised ohud, eriti riskipiirkondades. Toimivate riskivähendusstrateegiate väljatöötamiseks on hädavajalik kasutusele võtta kõigi mõjude – nii inim-, raha- kui ka keskkonnamõjude – arvessevõtmist lubavad vahendid.

Riskiennetuse alal toimib ühtekuuluvuspoliitika kahel ta- sandil. Selle raames toetatakse rahaliselt ELi kõige vaese- maid piirkondi ning toetatakse neid piirkondi, mille jät- kusuutliku arengu tagamiseks on vaja nende konkurent- sivõimet tõsta. Lisaks aitab regionaalse koostöö toetus tu- gevdada ühtekuuluvust selliste piirkondade vahel, millest ühe tegevus (või tegevusetus) ähvardab kahjustada teiste piirkondade arengut. Riskiennetusele keskendudes annab ELi ühtekuuluvuspoliitika sel alal 25 liikmesriigi regiooni- de tasandil suurema kõlapinna keskkonda, transporti ja regionaalarengut väärtustavatele poliitikutele.

Õhu kvaliteet: ISPA programmi kaudu rahastatakse Bulgaarias asuva Ida-Maritsa II elektrijaama saastetaseme vähendamist

Ühtekuuluvuspoliitika ja riskiennetus

	2000–2006	2007–2013
Regionaal- areng	<p>Läbivaadatud strateegiasuunised</p> <ul style="list-style-type: none"> > Geoloogiliste või tugiuuringute läbiviimine > Looduslike riskide ennetuskavad <p>INTERREG III</p> <ul style="list-style-type: none"> > Piirialade haldamise ja maakorralduse ühtsed suunised ja kavad > Piiriüleste metsaressursside rakendami- ne, säästev arendamine ja kaitsmine; katastroofiennetus > Riskiolukorras toimimise ühtsete strateegiate väljatöötamine 	<p>Eesmärgid: “Üksmeel” ja “Konkurentsivõime”</p> <p>Kavad looduslike ja tehniliste riskidega toimetulekuks</p> <p>Eesmärk: “Piirkondlik koostöö”</p> <p>Teemad:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Mereohutuse parandamine > Kaitse ülejutuste vastu ja siseriiklike merealade kaitse > Erosiooni, maavärsinate ja lumelaviinide ennetamine ning kaitse nende eest <p>Tegevus:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Vajaliku varustuse hankimine > Infrastruktuuride arendamine > Piiriüleste abiprogrammide väljatöötamine ja elluviimine > Riskide kaardistamise süsteemid > Ühtsete vahendite väljatöötamine riskide ennetamiseks ja järelevalveks ning nende vastu võitlemiseks
Maapiirkon- dade areng	<p>FEOGA</p> <p>Põllumajandus- või metsandusettevõtteid puudutavate looduslike riskide ja metsa- tulekahjude ennetamine ning kahjustuste likvideerimine</p>	<p>FEADER</p> <p>Põllumajandus- või metsandusettevõtteid puudutavate looduslike riskide ja metsatulekahjude ennetamine ning kahjustuste likvideerimine</p> <p>Metsaressursside arendamine ja nende kvaliteedi parandamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Põllumajandusmaade ja mitte-põllumajandusmaade esimene metsastamine > Metsade kaitsva rolli suurendamine pinnase erosiooni vastases võitluses > Hüdraulikaressursside ja veekvaliteedi hoidmine
Kalandus- poliitika		<p>Loodus- või tööstuskatastroofi poolt kahjustatud kalandussektori tootmisvõimsuse taastamine</p>

MADALMAAD

Reini sāngi laiendamine

Kogumaksumus: 6 591 385 EUR
ELi toetus: 2 962 986 EUR

“Reini ja Meuse'i basseinide üleujutuste ennetusprogramm IRMA toetas 1997.–2003. aastal mitmeid, tihti uuenduslikke projekte. Bakenhofi kaitsevali ümberpaigutamine Arnheimi lähedal on hea näide IRMA teraviklikust lähenemisest. Projekt seisnes Reini sāngi laiendamises 200 meetri võrra mitme kilomeetri ulatuses. Esimeseks sammuks oli ümber kruntida mitmeid aia- maid. Seejärel kaevati jõe põhisāngi kõrvale kuivenduskanal, mille kohalikud elanikud võtsid omaks looduse nautimise ja puhkekohana. Projekt, mis hõlmas väga linnastunud keskkonnas maakorraldust ja vooluveekogude haldust, võimaldas alandada Reini kõrgeimat võimalikku veetaset 7 cm võrra, suurendades Arnheimi elanike ohutust.”

Jacqueline Laman, Madalmaade eluaseme-, maakorraldus- ja keskkonnaminister, IRMA programmi endine koordinaator
E-post: jacqueline.Laman@minvrom.nl

ATLANDI PIIRKOND

Mereohutus Atlandil

Kogumaksumus: 84 350 EUR
ELi toetus: 48 920 EUR

“INTERREG IIIB programmi “Atlandi piirkond” (milles osalevad mitmed Prantsusmaa, Hispaania, Iirimaa, Portugal ja Ühendkuningriigi piirkonnad) järelevalvekomisjon viis läbi uurimuse riikidevahelise koostöö kohta mereohutuse alal. Liidu erinevaid merebasseine esindanud eksperdid töötasid välja loodava võrgustiku prioriteete; kriteeriumeid, millele projektid peaksid vastama, et ühilduda rahvusvaheliste ja ELi institutsioonide ning riikide eesmärkidega ja neid täiendada; vajalikke partnerlusuhteid, et projektid tooksid mereohutuspoliitikasse tõelist lisaväärtust. Algatus tehti järgneva kavandamis- perioodi ettevalmistamise raames, arvestades, et perioodi prioriteetideks kinnitati riskiennetus ja mereline mõde.”

Ronan McAdam, INTERREG IIIB programmi “Atlandi piirkond” koordinaator
E-post: interreg@cr-poitou-charentes.fr
Koduleht: www.interreg-atlantique.org

PÕHJAMERI

Üleujutuste ennetamine

Kogumaksumus: 9 847 575 EUR
ELi toetus: 4 923 788 EUR

“Üleujutused ohustavad enamikke merepiirkondi. Projekt FLOWS ühendab koostööruumi INTERREG IIIB “Põhjameri” arvukaid osalejaid, kes tegelevad üleujutuste all kannatavate piirkondade kaitse ja säästva arenguga. FLOWS ühendab üleujutuste ennetamise tehnilisi ja sotsiaalseid mõõtmeid selleks, et ennetustöö oleks paremini maakorraldusega ühildatav. Projekti eesmärgiks on koostada täpsed andmebaasid üleujutuste parimate simulatsiooniviiside ja pinnasekasutuse, häiresüsteemi väljatöötamise ja ohu tutvustamise kohta avalikkusele, poliitikakujundajatele ning ettevõtjatele. Näiteks kasutatakse Ühendkuningriigis kolme näidisehitist üleujutuste kahjustuste vähendamise võimaluste uurimiseks.”

Helen Elliott, projektijuht, Cambridgeshire'i maakonnakogukogu
E-post: Helen.elliott@cambridgeshire.gov.uk

ALPI RUUM

Geodeesia riskiennetuse teenistuses

Kogumaksumus: 1 988 334 EUR
ELi toetus: 974 167 EUR

“Projekti ALPS-GPSQUAKENET eesmärgiks on luua rahvusvaheline võimas geodeesiavõrgustik, mis põhineb kogu Alpi ruumi katval GPS-süsteemil (*Global Positioning System*). Ülitäpse süsteemi veamoment on klassist mm/aastas, ning see on esimene Alpe kattev geodeesiavõrgustik. Nii on võimalik kasutada kõiki GPSi võimalusi: maavärina ennustamine, ilmavaatlused, piirkonna jälgimine, navigatsioon, transport, kartograafia jne. Projekt põhineb geodeesiapetsialistide ja lõppkasutajate partnerlusel ning loob suurepärase aluse regiooni võimukandjate ja noorte teadlaste koostööle.”

Abdelkrim Aoudia, projektijuht, Trieste ülikool
E-post: aoudia@dst.units.it

Inforegio koduleht

Inforegio koduleht annab täieliku ülevaate Euroopa regionaalpoliitikast. Uusimat teavet pakub "Newsroom":

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/newsroom/index_en.htm

Kontaktid

Euroopa Komisjon, regionaalpoliitika peadirektoraat
Üksus 01 – Informatsioon ja kommunikatsioon
Thierry Daman
41, avenue de Tervuren, B-1040 Brüssel
Faks: +32 2 296 60 03
E-post: regio-info@cec.eu.int
Koduleht: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_en.htm

Teave Euroopa Liidu regionaaltoetuste kohta:
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1725-8200

© Euroopa ühendused, 2004
Käesolevat bülletääni või selle osi tohib reprodutseerida tingimusel, et nimetatakse ära allikas.

Väljaannete talitus

Publications.eu.int